

Використана література:

1. Лукьянина И. Департамент дорожной полиции МВД Республики Казахстан. Количество часов для подготовки водителей категории "В". – <http://www.zakon.kz/75914-izmenilas-programma-podgotovki.html>
2. Павлютенков Е. М. Кем быть? / Евгений Михайлович Павлютенков. – К. : Молодь, 1989. – 189 с.
3. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – М. : Знание, 1996. – 308 с.
4. Теплов Б. М. Проблемы индивидуальных различий / Б. М. Теплов – М. : Изд-во АПН РСФСР, 1961. – 349 с.
5. Климов Е. А. Психолого-педагогические проблемы профессиональной консультации / Е. А. Климов. – М. : Знание, 1983. – 95 с.

Зикий Г. С. Компоненты готовности старшеклассников к работе с автотехникой.

В статье проанализирована структура и содержание учебных планов и программ подготовки водителей в Украине и зарубежье. Определены компоненты и критерии оценки готовности учащихся к управлению техникой. Предложенные организационно-педагогические особенности повышения безопасности на дорогах.

Ключевые слова: подготовка водителей, готовность, критерии оценки, профессиональное образование, автодело.

Zikiy G. S. Components of readiness of senior pupils to work with a motor-vehicle.

In the article a structure and maintenance of curricula and programs of preparation of drivers is analysed in Ukraine and foreignness. Komponenty and criteria of estimation of readiness of future drivers is certain to keruval'noy activity. Offered organizacionno-pedagogical features of increase of safety on roads.

Keywords: preparation of drivers, readiness, criteria of estimation, trade education.

Ігнатенко О. В.

Національний педагогічний університет

імені М. Драгоманова,

Ігнатенко Г. В.

Глухівський національний педагогічний університет

імені О. Довженка

**ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ЯК ЗАСІБ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ
У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ**

Стаття про різні типи інформаційних джерел, значення технологій ВЕБ 2.0, зокрема таких як Wiki, для проектної технології в освітній діяльності вчителя.

Ключові слова: інформаційні джерела, документ, комунікації, технології Web 2.0 – Вікі.

Науково-технічний прогрес впливає на всі сторони життя людини. Суттєвою ознакою процесу модернізації системи освіти є технологізація у сфері навчання – чітке дотримання змісту і послідовності етапів впровадження нововведень.

А це у свою чергу вимагає суттєвих змін у фаховій підготовці майбутніх педагогічних кадрів. Сучасний педагог має володіти методикою проектних технологій. У своїх дослідженнях Баханов К., Гузеєв В., Єрмаков І., Коберник М., Пелагейченко М., Пехота О. визначають технологічні засади проектних технологій, які орієнтують на дієві способи здобуття нових знань у контексті конкретної ситуації та їх використання на практиці. Адже основним методичним засобом Технології як науки є визначення найбільш істотних зв'язків між параметрами окремих технологічних операцій та параметрами структури технологічної лінії (ідеалізація) об'єктів, вибір відомих та розробка засобів їх кількісної оцінки [3].

Проектні технології – логічний процес не тільки засвоєння нових знань, але й життєво – важливого досвіду.

Узагальнюючи підходи науковців, основні завдання проектної технології навчання можна подати таким чином:

1. Не лише передати учням обсяг тих чи інших знань, а навчити здобувати їх самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань.

2. Сприяти учневі у здобутті комунікативних навичок, тобто здатності працювати у різноманітних групах, виконуючи різноманітні соціальні ролі (лідера, виконавця посередника тощо).

3. Розширити коло спілкування дітей, знайомство з іншими культурами, різними точками зору на одну проблему.

4. Прищепити учням уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати необхідні дані та відомості, вміти їх аналізувати і з різних точок зору, висувати різні гіпотези, вміти робити висновки [4].

Той, хто включається до виконання проекту має усвідомити мету проекту, визначитися із задумом, спланувати власну діяльність, досягти визначені цілі, презентувати свій проект.

Наше дослідження спрямоване на визначення інформаційних джерел як засобів проектної технології.

Мета статті полягає у визначенні різних типів інформаційних джерел, з'ясуванні ролі технологій ВЕБ 2.0, зокрема таких як Wiki, для проектної технології в освітній діяльності вчителя.

Наведемо для прикладу деякі з підходів до визначення моделі проектної діяльності:

• О. Коберник, Я. Яшук, В. Харитонова та ін. виділяють організаційно – підготовчий, конструкторський, технологічний, заключний етапи;

• Л. Іляєва, В. Симоненко – організаційно-підготовчий, технологічний, заключний;

• М. Леонтьєва, М. Пелагейченко пошуково-дослідницький, операційно-діяльнісний, рефлексивно-оцінювальний.

У дещо різних підходах до визначених етапів нема суттєвих протиріч.

На кожному етапі здійснюється відповідна система послідовних дій у виконанні проекту. Спільним є те, що на першому етапі проектна діяльність, зокрема, спрямовується на збір даних з обраної теми проекту. Безперечним є те, що кваліфікований добір відомостей є важливим чинником успішного розв'язку будь-якої проблеми. Слушно пригадати давно відомі вирази: “Хто володіє інформацією – той володіє світом”, “Поінформований – значить озброєний” і безліч інших подібних підкреслюють важливість інформації у житті людини. Впродовж проектної діяльності умілий аналіз даних та відомостей забезпечує чітке розуміння проблеми, допомагає віднайти шляхи її вирішення, розробити банк ідей та пропозицій.

Латинське слово “informatio” має декілька значень: роз'яснення; виклад фактів, подій; представлення, поняття. Щодо визначення поняття “інформація”, то існує цілий ряд його тлумачень. Враховуючи спрямованість нашого дослідження, під інформацією ми будемо розуміти нові знання, які отримує той, хто включений до проектної технології у результаті сприйняття і переробки певних відомостей.

Постає питання, що ж може бути джерелом (об'єктом, що ідентифікує її походження) для отримання зазначених відомостей. Усе інформаційне середовище поділяють на три типи джерел інформації: людина; документ; предметно-речове середовище.

Проаналізуємо підходи до розуміння названих типів джерел інформації. Слово документ походить від латинського слова “docere” (знати, свідчити), від якого походять

також слова доцент (docent) і доктор (doctor). Буквальний переклад слова “document” – свідоцтво, свідчення, посвідчення, джерело.

Поняття “документ” широко використовується в усіх сферах суспільної життєдіяльності людини. І практично у кожній із них є декілька версій його трактування. Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO) за участю Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій, Міжнародної федерації з документації, Міжнародної ради архівів, Міжнародної організації з інтелектуальної власності розроблене та затверджене наступне визначення: “записана інформація, яка може бути використана як одиниця в документаційному процесі”.

В Україні прийняті такі визначення документа:

• ДСТУ 2392-94: “Документ – записана інформація, яка може розглядатися як одиниця під час здійснення інформаційної діяльності”.

• ДСТУ 3017-95: “Документ – матеріальний об’єкт з інформацією, закріпленою створеним людиною способом для її передавання у часі та просторі”;

• ДСТУ 2732:2004: “Документ – інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігати та передавати її у часі та просторі”.

У статті 27 Закону України “Про інформацію” говориться, що документ – це передбачена законом матеріальна форма одержання, зберігання, використання і поширення інформації шляхом фіксації її на папері, магнітній, кіно-, відео-, фотоплівці або на іншому носіїві.

Беручи до уваги визначення зазначеного поняття, можна стверджувати, що основною його функцією є збереження та передача інформації у просторі та часі. Н. Кушнарєнко акцентує увагу на таких основних ознаках документа:

1) наявність семантики змісту, тобто документ є носієм думки, що передається знаками; сукупність послідовно розміщених знаків, які передають зміст документа (повідомлення), є його обов’язковою ознакою;

2) стабільна матеріальна (речова) форма документа мусить забезпечити йому довготривале зберігання й надати можливість багаторазового використання та переміщення інформації у просторі й часі;

3) за ознакою призначеність для використання у соціальній комунікації статус документа мають лише ті об’єкти, які первинно призначені для збереження та передачі інформації у просторі й часі, а отже, документи є носіями інформації, спеціально створені людиною для забезпечення певних комунікаційних цілей;

4) завершеність повідомлення, тобто документ не може бути повноцінним через фрагментарне незавершене повідомлення [2].

Результати проведеного анкетування серед майбутніх фахівців освітньої галузі “Технологія” (було опитано 80 студентів випускних курсів галузі знань 0101 Педагогічна освіта, код та напрям підготовки 6.010103 Технологічна освіта зі спеціалізацією інформатика) показують, що як джерело інформації майбутні вчителі на перше місце ставлять саме документ. Розуміння ж поняття “документ” неоднозначне, але у першу відмічаються широкі можливості отримання інформації через Інтернет ресурси. Але звертає на себе увагу певне протиріччя – зазначаючи “документ” як важливий тип інформації, вказуючи шлях її отримання через Інтернет респонденти не змогли конкретизувати які можливості технологій ВЕБ 2.0 вони можуть використовувати для побудови і проведення проектної діяльності.

Ключовою ланкою у системі інформаційних джерел є людина. Та майбутні фахівці педагогічного процесу недооцінюють роль спілкування як джерела інформації у проектній технології. Спілкування – взаємодія людей, в якій здійснюється обмін думками, почуттями, переживаннями, способами поведінки, звичками, а також задовольняються потреби особистості в підтримці, солідарності, співчутті, дружбі, належності тощо [1].

Таким чином у процесі спілкування встановлюється контакт між людьми, а отже здійснюється обмін інформацією. Тільки двадцять відсотків респондентів змогли визначити три і більше функцій спілкування.

Але ж спілкування виконує такі функції, як комунікативну (зв'язок людини зі світом у всіх формах діяльності), інформаційну (відображення засобів оточуючого світу), когнітивну (усвідомлення сприйнятих значень завдяки мисленню, відображенню, фантазії), емотивну (переживання людиною своїх стосунків з оточуючим світом), конативну (індивідуальні прагнення людини до тих чи інших об'єктів), креативну (творче перетворенням дійсності). Загалом, спілкування поряд з працею – спосіб існування людини. На сучасний час особливе місце займає спілкування як взаємодія суб'єктів через знакові засоби.

Для успішного вирішення проблеми підготовки вчителів до організації проектної діяльності учнів необхідне оволодіння знаннями про сучасні інформаційні технології, які у собі інтегрують такі джерела інформації як документ та людина.

Проведене дослідження, власний педагогічний досвід вказує на потребу узагальнення знань майбутніх вчителів про технології ВЕБ 2.0 (Вікі, соціальні закладки, сервіси спільної роботи з даними, карти знань, географічні сервіси, блоги та інші), які можна використовувати як ефективні засоби інформації у проектній технології.

Для прикладу розглянемо можливості Вікі. Вікі технології базується на реалізації радикальної моделі колективного гіпертексту, коли можливість створення та редагування будь-якого запису надається кожному із членів мережної спільноти. Це робить Вікі найбільш перспективним засобом для колективного написання гіпертекстів. Саме тому Вікі можна використовувати з метою:

- персонального інформаційного менеджера;
- для організації спільної роботи над колективним проектом. Вікі можна розглядати як колективну електронну дошку, на якій може писати ціла група тих, хто навчається;
- створення та використання баз даних – середовищ для збереження колективного досвіду тощо.

Усе частіше Вікі розглядається як ефективний засіб для організації педагогічної діяльності викладача та як елемент дистанційного навчального курсу. Перший досвід використання колективного середовища зводиться до створення окремих непов'язаних між собою сторінок-презентацій колективної роботи. Перехід на новий рівень спільної діяльності вимагає від організаторів додаткових зусиль, які розширювали б поле зору учасників спільноти, допомагали їм відслідковувати напрями діяльності один одного.

Соціальний сервіс Вікі може бути використаним у педагогічній практиці різними способами:

- подання, розширення та анотування навчальних матеріалів, тобто створення приміток, коментарів та анотацій на полях лекцій, які можуть складати викладачі та студенти, вчителі та учні. На зворотному боці кожної основної Вікі-статті, присвяченій розкриттю та обговоренню певної проблеми, всі зацікавлені учасники можуть залишати свої коментарі та вести обговорення. Електронний варіант подання навчальних матеріалів надає можливість прослідкувати зв'язки між текстами. Система зворотних посилань дозволяє прослідкувати, з яких матеріалів лекцій та семінарських занять посилання звертаються до даного автора;

- спільне створення віртуальних (технологічних, географічних, історичних тощо) екскурсій тими, хто навчається;
- колективне створення творчих робіт;
- колективне створення учнівських (студентських) енциклопедій.

Колективна робота у мережі Інтернет підвищує ефективність навчального процесу та, відповідно, інформатичну компетентність майбутніх учителів, дає можливість

організовувати проектну діяльність тих, хто навчається, як в аудиторії, так і під час самостійної та індивідуальної роботи.

Висновок. Таким чином для успішного вирішення проблеми підготовки вчителів до організації проектної діяльності учнів необхідне оволодіння знаннями про засоби інформації та способи роботи з ними. Оволодіння і застосування у педагогічній практиці технологій ВЕБ 2.0, зокрема Вікі, дозволяє інтегрувати використання таких засобів інформації як “документ” та “людина”.

Використана література:

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Кушнарєнко Н. Н. Документоведение / Н. Н. Кушнарєнко. – 7-е изд., стереотип. – К. : Знання, 2006. – 459 с.
3. Остапчук М. В., Рибак А. І. Система технологій (за видами діяльності): навчальний посібник / Микола Остапчук, Анатолій Рибак. – К. : ЦУЛ, 2003. – 888 с.
4. Пелагейченко М. Л. Формування готовності майбутніх вчителів трудового навчання до організації проектної діяльності учнів основної школи: монографія / Микола Пелагейченко. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток”, Лтд, – 2008, – 202 с.

Игнатенко А. В., Игнатенко А. В. Информационные источники как средство проектной технологии в педагогической деятельности учителя.

Статья о разных типах информационных источников, значении технологий ВЕБ 2.0, в частности таких как Вики, для проектной технологии в образовательной деятельности учителя.

Ключевые слова: *информационные источники, документ, коммуникации, технологий ВЕБ 2., – Вики.*

Ignatenko A. V., Ignatenko A. V. Information sources as a means of design technology in teachers activity.

The article is about characteristics of types of informational sources, value of Web 2.0 technologies, such as Wiki, for project technology in educational activities of teachers.

Keywords: *informational sources, document, communication, Web 2.0 technologies – Wiki.*

Карабанов В. Д.

МОЖЛИВОСТІ УНІФІКАЦІЇ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ ПРОФЕСІЙ МЕХАНІЗОВАНОЇ ПРАЦІ

У статті розглянуто питання уніфікації змісту професійної підготовки робітничих професій механізованої праці на прикладі групи професій, що включає машиністів екскаваторів, машиністів кранів, машиністів бульдозерів та грейдерів-машиністів.

Ключові слова: *професійна підготовка, механізована праця, робітничі професії.*

Питання уніфікації змісту професійної підготовки робітничих професій механізованої праці розглядалися на прикладі групи професій, що включає машиністів екскаваторів (одноковшових), машиністів кранів гусеничних і пневмоколісних, машиністів бульдозерів, машиністів скреперів, грейдерів-машиністів.

У процесі теоретичного та експериментального дослідження проведено аналіз тенденцій науково-технічного прогресу в землерийних і вантажно-розвантажувальних роботах, вивчена професійна діяльність машиністів будівельних машин, проаналізована діюча навчально-програмна документація, виявлено професійно значущі знання, вміння і навички, проведена їх класифікація за ступенем узагальненості, розроблена і апробована уніфікована навчально-програмна документація.